

SPIS TREŚCI

Przedmowa	5
Wstęp	7
Wykaz ważniejszych opracowań okresu międzywojennego	40

Część I

OGÓLNE PROBLEMY TEORETYCZNE HISTORII

Wprowadzenie	46
I. Marceli Handelsman, <i>Zasadnicze pojęcia historii</i>	47
II. Marceli Handelsman, <i>Zasady teorii poznania historycznego</i>	72
III. Marceli Handelsman, <i>Możliwości i konieczności w procesie historycznym</i>	117
IV. Franciszek Bujak, <i>Zagadnienie syntezy w historii</i>	127
V. Kazimierz Tymieniecki, <i>Potrzeby w zakresie konstrukcji historycznej: synteza i analiza</i>	146
VI. Zygmunt Łempicki, <i>Problem tworzenia pojęć ogólnych w historii</i>	158
VII. Zygmunt Łempicki, <i>Z zagadnień empirycznej filozofii historii</i>	164
VIII. Roman Lutman, <i>Zagadnienia filozoficzne historii</i>	173
IX. Roman Lutman, <i>Zagadnienie prawdy w historii</i>	181
X. Stefan Czarnowski, <i>Metoda socjologiczna a historyczna</i>	189
XI. Stanisław Poniatowski, <i>O metodzie historycznej w etnologii i znaczeniu jej wyników w historii</i>	198
XII. Aleksander Kielski, <i>O tzw. materializmie historycznym</i>	214
XIII. Ludwik Finkel, <i>Pojęcie, zakres i zadania dziejów powszechnych</i>	229
XIV. Witold Nowodworski, <i>Istota i zakres dziejów powszechnych</i>	258

Część II

NOWE KIERUNKI BADAWCZE, ICH METODY I ZAŁOŻENIA

Wprowadzenie	276
A. Historia kultury	279
XV. Stefan Czarnowski, <i>Kultura</i>	279
XVI. Stefan Czarnowski, <i>Historia a historia kultury</i>	291
XVII. Zygmunt Łempicki, <i>Formy historycznego ujęcia zjawisk kultury</i>	297
XVIII. Bogdan Suchodolski, <i>Życie kultury</i>	305
XIX. Władysław Podlacha, <i>Historia sztuki a historia kultury</i>	315
XX. Stanisław J. Gąsiorowski, <i>Kultura materialna a sztuka wobec systematyki kultury materialnej. Streszczenie</i>	326
XXI. Stanisław Kot, <i>Historia wychowania</i>	329
XXII. Jan Ptaśnik, <i>W sprawie kilku postulatów w polskiej historii kultury</i>	335

B. Historia społeczno-gospodarcza	339
XXIII. Natalia Gąsiorowska, <i>Historia społeczno-gospodarcza Polski</i>	339
XXIV. Franciszek Bujak, <i>Uwagi o potrzebach historii gospodarczej (Polska niepodległa)</i>	343
XXV. Jan Rutkowski, <i>Zagadnienie syntezy w historii gospodarczej</i>	352
XXVI. Jan Rutkowski, <i>O potrzebach naukowych w zakresie gospodarczych dziejów Polski</i>	359
XXVII. Jan Rutkowski, <i>Badania nad podziałem dochodów w Polsce w czasach nowożytnych, tom. I. Wstęp</i>	372
XXVIII. Hipolit Grynwaser, <i>Wstęp do Demokracji szlacheckiej (1795—1831)</i>	381
XXIX. Franciszek Bujak, Jan Rutkowski, <i>Od wydawców</i>	384
C. Historia najnowsza	387
XXX. Michał Bobrzyński, <i>Wskrzeszenie państwa polskiego, przedmowa</i>	387
XXXI. Michał Sokolnicki, <i>O metodzie dziejów odzyskania niepodległości</i>	390
XXXII. Adam Próchnik, <i>O dzieje odbudowy państwa polskiego. [Problem dystansu i obiektywizmu historycznego]</i>	401
XXXIII. Adam Próchnik (Henryk Swodoba), <i>Pierwsze piętnastolecie Polski Niepodległej. [Przedmowa]</i>	407
XXXIV. Leon Wasilewski, <i>Słowo wstępne do Niepodległości</i>	410
XXXV. Jan Cynarski i Adam Próchnik, <i>Słowo wstępne do Kroniki Ruchu Rewolucyjnego</i>	415
XXXVI. Marian Kukiel, <i>Miejsce historii wojskowej wśród nauk historycznych, jej przedmiot i podział</i>	417
D. Nauki pomocnicze historii	430
XXXVII. Andrzej Zand, <i>O potrzebie specjalnej metodologii dla historii nowożytnej i nowych nauk pomocniczych</i>	430
XXXVIII. Kazimierz Konarski, <i>Z zagadnień nowożytnej archiwistyki polskiej</i>	444
XXXIX. Marcei Handelsman, <i>Metoda poszukiwań archiwalnych</i>	459
XL. Stanisław Arnold, <i>Geografia historyczna. Jej zadania i metody</i>	473
XLI. Tadeusz Manteuffel, <i>Metoda oznaczania granic w geografii historycznej</i>	479
XLII. Władysław Semkowicz, <i>Potrzeby w zakresie nauk pomocniczych historii</i>	486

Część III

SPRAWY ORGANIZACJI NAUKI, NAUCZANIE ORAZ FUNKCJE HISTORII

Wprowadzenie	510
A. Organizacja nauki	511
XLIII. Władysław Konopczyński, <i>Organizacja pracy historycznej</i>	511
XLIV. Stanisław Kętrzyński, <i>Stosunki międzynarodowe nauki polskiej</i>	518
XLV. Jan Rutkowski, <i>O zadaniach pracy naukowej na prowincji w zakresie historii</i>	527
B. Problemy nauczania	531
XLVI. Franciszek Bujak, <i>Reforma studiów historycznych. [Fragment]</i>	531
XLVII. Natalia Gąsiorowska, <i>Historia społeczno-gospodarcza w nauczaniu</i>	533
XLVIII. Wanda Moszczeńska, <i>Swoistość metodyki historii jako konsekwencja swoistości metodologicznej nauk historycznych</i>	538
XLIX. Helena Orsza-Radlińska, <i>Zagadnienie popularyzacji historii</i>	547

C. Funkcje historii	556
L. Franciszek Bujak, <i>Nauka a społeczeństwo</i>	556
LI. Kazimierz Tymieniecki, <i>Co Polska traci wskutek niedostatecznego uprawiania nauki historycznej</i>	565
LII. Marcei Handelsman, <i>Nauka — funkcja społeczna</i>	573

Część IV

O REORIENTACJĘ HISTORII

Wprowadzenie	582
LIII. Michał Bobrzyński, <i>Nasi historycy wobec wojny światowej</i>	583
LIV. Stanisław Zakrzewski, <i>Historiografia polska wobec wskrzeszenia państwa</i>	600
LV. Józef Siemieński, <i>Synteza historii Polski wobec wielkiej wojny</i>	627
LVI. Artur Słowiński, <i>Zmienność oblicza historii</i>	633

Aneksy

1. Marcei Handelsman, <i>Historyka cz. III. Konspekt wykładów z r. 1924—1925</i>	641
2. Wacław Sobieski, <i>Zapamiętania Kościuszkowskie i Z protokołu dy- skusji</i>	660
3. Tadeusz Boy-Żeleński, <i>Kto „żąda prawdy”?</i>	674
4. Józef Feldman, <i>Kto daje prawdę?</i>	678
Indeks osobowo-rzeczowy	681
Spis ilustracji	701